فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۷، شماره ۱۱، زمستان سال ۹۹

پیش‌بینی اعتماد در روابط بین فردی بر اساس سخت جانی روانی در زنان متاهل

لیلا نورمحمدی[۱]

چکیده

هدف پژوهش حاضر، پیش‌بینی اعتماد در روابط بین فردی بر اساس سخت جانی روانی در زنان متاهل بوده است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه زنان متاهل شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بودند. حجم نمونه بر اساس فرمول کلاین (۲۰۰۵)، ۲۵۰ نفر در نظر گرفته شد و به صورت هدفمند و داوطلبانه نمونه‌گیری شد. اطلاعات اصلی این پژوهش با استفاده از پرسش‌نامه‌های اعتماد در روابط بین فردی تجدیدنظرشده رمپل و هولمز (۱۹۸۶)، بدست آمد. در تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی (شاخص‌های مرکزی، پراکندگی) و آمار استنباطی ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج پژوهش از طریق آزمون همبستگی و رگرسیون، حاکی از آن است که سخت‌جانی روانی ، پیش‌بینی‌کننده‌ی اعتماد در روابط بین فردی در زنان متاهل است.

کلمات کلیدی: اعتماد در روابط بین فردی، سخت جانی روانی، کنترل

[۱] کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، **دانشگاه آزاد اسلامی**، واحد ساوه، ساوه، ایران (**Leilanoormohammadi5813@gmail.com**)

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

مقدمه

بر هیچکس پوشیده نیست که خانواده، سنگ بنای جامعه بزرگ انسانی است و در پابرجایی روابط اجتماعی و رشد تک‌تک افراد جامعه، نقش باارزشی دارد. کشش برای پابرجایی خانواده و سلامت آن، زمینه سلامت و کامیابی همگانی را فراهم می‌سازد. چگونگی روابط و داد و ستد عاطفی زوجین از برجسته‌ترین شناسه‌های سلامت و کامروایی خانواده و یا سستی و ناکارآمدی آن است (بالان، حسینیشورابه، پیری کامرانی و دهقان ، ۱۳۹۵).

در حالیکه سلامت روان زنان موجب شادی و نشاط و بالارفتن حس اعتماد به نفس در آنان می‌شود، فقدان آن اضطراب و استرس، دلهره و ناامیدی از زندگی را به همراه خواهد داشت. شرایط ویژه زنان در دوران بلوغ، باروری، یائسگی، میانسالی و سالمندی سبب آسیب‌پذیری بیشتر آنان شده است تا جایی که با وجود بالا بودن میانگین طول عمر زندگی زنان، لزوماً دوران زندگی آنان توام با سلامتی و آسایش نیست و برنامه‌ریزی‌ها باید به سمتی سوق پیدا کند که توجه بیشتری به سلامت روان زنان شود. تبعات این ناآگاهی علاوه بر دچار کردن خود فرد به مشکلات متعدد جسمی و شاید روانی، سبک زندگی نادرست را به نسل‌های بعدی منتقل می‌کند و جریان خزندهای از ناآگاهی و در نتیجه ضعف سلامت روانی در جوامع به وجود می‌آورد (فریمانی، ۱۳۹۲). سلامت روان زنان قابلیت ایجاد ارتباط موزون و هماهنگ با دیگران، تمایل به همکاری، پذیرش مسئولیت در مقابل محیط، امید به آینده و حل منطقی تعارض‌های هیجانی است. اعتماد به عنوان مولفه‌های تاثیرگذار در سلامت روان است. به اعتقاد ترنر، با گسترش اعتماد میان افراد و در نتیجه گسترش دامنه روابط اجتماعی فرد میتواند در شرایط نامطلوب به کمک این افراد با آن شرایط مقابله کند و همین امر باعث می‌شود فشار روانی برآمده از چنین شرایطی را کاهش دهد- همین مشارکت اجتماعی ناشی از اعتماد، احساس شادمانی فرد را تقویت می‌کند و از این راه به بهبود سلامت جسمی و روانی کمک می‌کند (ترنر و آویژن ، ۲۰۱۹).

سطح اعتماد بین فردی از عواملی است که بالقوه روی کارکرد مناسب روابط بین فردی زوجین تاثیر میگذارد. نمی‌توان انتظار داشت دختر و پسری که سطح اعتماد پایینی نسبت به هم دارند، بتوانند همدیگر را به عنوان همسر پذیرفته و به حرف‌ها و وعده‌های یکدیگر اعتماد کنند. نمی‌توان انتظار داشت دو فردی که به هم اعتماد ندارند، زیر یک سقف زندگی کنند. زمانی که سطح اعتماد فروکش کند، دیگر نمی‌توان انتظار داشت که زوجین بتوانند در زندگی مشترک به حقوق هم احترام بگذارند و بخواهند با تلاش یکدیگر و در کنار هم زندگی را بسازند (ریاحی و خیاطان، ۱۳۹۷).

اعتماد در متاهلین، شامل بعد وفاداری، پیش‌بینی پذیری و قابلیت اتکاست که وفاداری مهم‌ترین عامل اعتماد در رابطه‌ی زناشویی است (رمپل، هولمز و زانا ، ۱۹۹۶؛ به نقل از ریاحی و خیاطان، ۱۳۹۷).

اعتماد احساس امنیت در مورد رفتارهای پیش‌بینی نشدهی فرد دیگری است. نبود اعتماد در روابط زناشویی، تعاملات صمیمی و احساس امنیت را به تباهی می‌کشد و سطوح بالاتر اعتماد سبب افزایش میزان تعهد در روابط زناشویی می‌شود (سیمپسون ، ۲۰۰۹).

اصولاً کسانی که سطح اعتماد در آن‌ها پایین است و یا دست خوش بی اعتمادی هستند نسبت به افرادی که از اعتماد بالاتری بهره‌مندند، استرس بیشتری را تجربه می‌کنند و از تشویش جسمانی و احساسی بیشتری رنج می‌برند. هم‌چنین بی‌اعتمادی در سطح بسیار بالا نوعی آسیب شناسی روانی را رقم می‌زند که به عنوان نمونه در شخصیت‌ها و اختلالات پارانوئیدی دیده می‌شود که مداخلات درمانی را طلب می‌کند. اعتماد از ارکان ضروری شکل‌گیری هرگونه رابطه است. اگر بخواهیم رابطه‌ای تداوم یابد باید به گونه‌ای قابل اعتماد عمل کنیم (مرتضایی، ۱۳۹۵). در نتیجه مواردی که می‌توانند بر میزان ارتباط بین فردی اثرگذار باشند اهمیت بخصوصی پیدا می‌کنند.

سخت جانی روانی و یا سرسختی روانشناختی است. سخت جانی روانی در میان عوامل مؤثر بر مقابله با فشارهای روانی، به عنوان یک ویژگی شخصیتی مقاوم ساز، امروزه مورد توجه بوده و بسیاری معتقدند که می‌تواند افراد در موقعیت‌های مختلف را در برابر استرس‌ها مقاوم سازد. سرسختی روان شناختی، یک ویژگی شخصیتی است که در رویارویی با حوادث فشارزای زندگی

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

به عنوان منبع مقاومت و سپر محافظ عمل می‌کند. افرادی که از سرسختی بالایی برخوردارند، در برابر اعمال و رفتار خود احساس تعهد کرده، عقیده دارند که رویدادهای زندگی قابل کنترل و پیش‌بینی هستند و بالاخره تغییر در زندگی و نیاز به انطباق با آن را نوعی شانس و مبارزه جویی برای رشد بیشتر در زندگی می‌دانند تا تهدیدی برای امنیت خود (دلاهیج، گیلارد و واندام، ۲۰۱۰). شخص دارای این ویژگی که تعهد بالایی دارد، باور دارد که باید در موقع بروز رویدادها در صحنه بماند و از مردم فاصله نگیرد، فارغ از اینکه چه اتفاقات تنش آوری اتفاق خواهد افتاد. فردی که در مؤلفه مهارگری بالاست می‌خواهد که به اثرگذاری بر اتفاقات پیرامون ادامه دهد فارغ از اینکه شرایط چقدر دشوار است. فردی که در مبارزه طلبی قوی است، تنیدگی‌ها را جزئی طبیعی از زندگی و فرصتی برای یادگیری، توسعه و تحول خردمندی می‌داند (دی فریتس و وانیوچی، حداد، سیلوا و روسانیز ، ۲۰۱۷). در واقع سخت جانی روانی به معنای نظام باورهایی است که نقشی بنیادین در کیفیت زندگی انسان داشته و ایجاد تعادل در بین ابعاد مختلف زندگی را بر عهده دارد. این سازه یک ویژگی شخصیتی است که مقابله مؤثر با تنیدگی را تسهیل کرده و مانع تشدید مشکلات روانی و جسمی می¬شود (خاکپور و تیموری،۱۳۹۳). کم شدن سطح سرسختی روانشناختی فرد می‌تواند تاثیر منفی بر سلامت روحی و روانی افراد بگذارد و چه بسا در گرایش آنان به رفتار ناسازگارانه نیز تاثیر گذار باشد (نظری، ۱۳۹۴).با توجه به مطالب فوق و این مهم که اگر عوامل ساختاری و موثر بر اعتماد در روابط بین فردی شناخته شوند بهتر میتوان مداخلاتی را ابداع کرد که افزایش احساس رضایت و شادکامی از زندگی مشترک و ارتباط موثر با دیگران را موجب می‌شوند و از سوی دیگر از آنجا که زنان جزء لاینفک تمام بخش‌های جامعه هستند، نقش آنان در جامعه آن‌ها را در خطر بیشتر ابتلا به مشکلات روانی قرار می‌دهد، زنان بار مسئولیت‌های مرتبط با نقش‌های همسری، مادری و مراقبت از دیگران را بر عهده دارند و تمرکز بر مسائل آنان از اهمیت بسزایی برخوردار است لذا سوال اساسی پژوهش حاضر این است که آیا سرسختی روانشناختی زنان متأهل در پیش‌بینی اعتماد در روابط بین فردی سهمی دارند؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع تحقیقات توصیفی است که به بررسی پیش‌بینی اعتماد در روابط بین فردی بر اساس سرسختی روانی در زنان متاهل می پردازد. لذا روش پژوهش از نوع توصیفی و همبستگی است.

جامعه‌آماری، روش نمونه‌گیری و حجم نمونه

جامعه آماری در این پژوهش، کلیه زنان متاهل شهر تهران در سال ۱۳۹۸ هستند که حجم نمونه بر اساس فرمول کلاین (۲۰۰۵) ۲۵۰ نفر در نظر گرفته شده است و روش نمونه‌گیری در ابتدا به صورت خوشه‌ای چندمرحله‌ای بود به این صورت که از بین مناطق ۲۲ گانه شهر تهران، ۷ منطقه به صورت تصادفی انتخاب شده، سپس از هر منطقه ۳ ناحیه را انتخاب و در هر ناحیه یک فضای سبز و یک مرکز خرید را در نظر گرفتیم. در مرحله دوم افراد حاضر یا مراجعه‌کننده به پارک و مرکز خرید را به صورت داوطلبانه انتخاب کردیم. همچنین اخلاق در این مطالعه کاملا رعایت شد به گونه‌ای که به مشارکت‌کنندگان در زمینه محرمانه ماندن اطلاعات، اطمینان خاطر داده شد تا آن‌ها با رضایت کامل، پرسشنامه‌ها را در محیطی آرام و بدون ذکر نام تکمیل نمودند.

ابزار گردآوری داده‌ها و پایایی و روایی

جهت ارزیابی متغیرهای پژوهش، پرسشنامه‌های مورد استفاده به قرار زیر است:

پرسشنامه اعتماد در روابط بین فردی رمپل و هولمز (۱۹۸۶)

پرسشنامه اعتماد رمپل و هولمز (۱۹۸۶) نسخه تجدید نظر شده مقیاس اعتماد (رمپل و هولمز، ۱۹۸۶) است. این مقیاس یک ابزار خودگزارشی ۱۸ عبارتی است و آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای از (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) میزان مخالفت یا موافقت خود با هر یک از عبارات را مشخص کند. مقیاس اعتماد به منظور ارزیابی میزان اعتماد افراد به همسر یا دوستانشان ساخته شده است. این مقیاس دارای ۳ زیر مقیاس پیش‌بینی‌پذیری، قابلیت اعتماد و وفاداری است. پیش‌بینی‌پذیری به عنوان توانایی ما در پیشگویی رفتارهای خاص همسر یا دوستانمان (اعم از مطلوب و نامطلوب) تعریف شده

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

است. فرد پیش بینی پذیر به طور یکسان و ثابتی رفتار می کند و این ثبات رفتار، حتی شامل جنبه های بد رفتار او نیز می شود. قابلیت اعتماد به صورت «توانایی اعتماد به همسر یا دوستانمان در هنگام مواجهه با خطر و آسیب بالقوه تعریف شده» و وفاداری نیز به معنای «ویژگی ای که فرد را قادر می سازد، احساس کند همسر یا دوستش به حمایت و توجه او ادامه می دهد» است.

بر اساس روایی پیش بین و افتراقی، وفاداری با مقیاس عشق همبستگی قوی دارد (۴۶/۰ P =0/001 >R) مقیاس عشق و دوستی (رابین، ۱۹۷۵). با استفاده از روش روایی ملاکی، ضریب روایی ۰/۸۴ برای این پرسشنامه به دست آمد. از نظر پایایی، ضریب آلفای کرونباخ گزارش شده رمپل و همکاران (۱۹۸۶) را برای کل مقیاس ۰/۸۱ گزارش کردند. در یک مطالعه مقدماتی ضریب پایایی این پرسشنامه، به روش بازآزمایی پس از دو ماه بر روی دانشجویان متأهل دانشگاه علامه طباطبایی ۰/۷۸ به دست آمد. در پژوهش (زارعی، فرحبخش و اسمعیلی، ۱۳۹۰) ضریب آلفای کرونباخ برای این مقیاس ۰/۸۲ به دست آمد.

پرسشنامه سرسختی کوباسا (۱۹۸۸)

پرسشنامه زمینه‌یابی دیدگاه‌های شخصی کوباسا، پرسشنامه‌ای است که برای سنجش سرسختی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این پرسشنامه توسط کوباسا (۱۹۸۸) ساخته شده است و از ۵۰ عبارت تشکیل شده که هر عبارت به صورت یک جمله عرضه شده است که در یک مقیاس لیکرتی بین صفر (اصلاً صحیح نیست) تا ۳ (کاملاً صحیح است) نمره‌گذاری می‌شود. عبارات آزمون برای اندازه گیری میزان سرسختی افراد نوشته شده است.

مدی (۲۰۰۲) در پی تحلیل عوامل این مقیاس، سه عامل یاد شده را به دست آورده و روایی و پایایی قابل قبولی را برای مقیاس سرسختی گزارش می نماید. مطالعات انجام شده نشان می دهد که مؤلفه های سرسختی یعنی تعهد، کنترل و چالش هر یک به ترتیب از ضریب پایایی ۰/۷۰، ۰/۵۲، ۰/۵۲برخوردارند. این ضرایب برای کل صفت سرسختی ۰/۷۵ محاسبه شده است. قابل ذکر است که ارقام یاد شده حداقل ضریبی است که در مطالعات گزارش شده اند. یعنی بیشتر ضرایب پایایی، چه در مورد نمرات فرعی سه مؤلفه سرسختی و چه در مورد کل آن بالای ۰/۸۰ بوده است (کوباسا، ۱۹۸۸). طبق دیگر یافته‌های بدست آمده از سایر پژوهش‌های انجام شده ضرایب پایایی برای مقیاس‌های دیگر سرسختی به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۷۸، ۰/۶۴ بوده است. این پرسشنامه در ایران برای اولین بار توسط قربانی در سال (۱۳۷۴) محاسبه شده و در موارد لازم، اصلاحات به عمل آمده است مطالعه قربانی (۱۳۷۴) نشان داد که ضریب پایایی پرسشنامه برای کنترل ۰/۷۰، تعهد ۰/۵۲، و چالش ۰/۵۲، است و این ضریب برای کل صفت سرسختی ۰/۷۵ محاسبه شد که پایایی قابل قبولی است (قربانی، ۱۳۷۴).

برای سنجش همسانی درونی مقیاس سرسختی، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. بر اساس نتایج حاصل، ضریب آلفا برای کل نمونه، آزمودنی‌های دختر و آزمودنی‌های پسر به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۶ و ۰/۷۴ به دست آمد که پایایی مطلوب و بالایی است. این آزمون مجدداً پس از ۶ هفته به ۱۱۰ نفر دانشجو (۵۳ دختر و ۶۶ پسر) که در مرحله اول شرکت داشتند، داده شد. میانگین و انحراف معیار نمره کل آزمودنی‌های M=۵۷/۹۱ و SD =۹/۲۷ و آزمودنی‌های پسر M = ۵۹/۱۶ و SD =۸/۷۹ و آزمودنی‌های دختر M =۵۶/۷۳ و SD =۹/۶۳ به دست آمد. ضریب همبستگی بین نمره¬های آزمودنی¬ها در هر دو نوبت بین آزمون و آزمون مجدد، برای کل آزمودنی ها R =۰/۸۴ است که رضایت‌بخش بوده است (نجاریان، ۱۳۸۰). پایایی این پرسشنامه مجدداً در سال ۱۳۹۲ در دو گروه دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آلفای کرونباخ در جدول ۱ ارائه شده است (میکائیلی، ۱۳۹۲).

جدول ۱: محاسبه ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه سرسختی و خرده مقیاس‌ها به تفکیک جنسیت

مقیاس	تعداد سئوالات	کل نمونه	دختران	پسران
کل پرسشنامه	۵۰	۰/۸۰	۰/۷۸	۰/۷۹
کنترل	۱۷	۰/۶۹	۰/۷۰	۰/۶۴
تعهد	۱۶	۰/۷۲	۰/۷۱	۰/۷۴

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

چالش	۱۷	۰/۶۵	۰/۶۶	۰/۶۳
N=۴۵۰		تعداد سئوالات=۵۰		

همان طور که در جدول بالا مشاهده می‌شود بین اعتبار نمرات دختران و پسران در کل پرسشنامه و خرده مقیاس‌هایش تفاوت زیادی دیده شد. به منظور روایی آزمون سنجش سرسختی (کوباسا، ۱۹۸۸) سازندگان مقیاس، ضریب همبستگی بین نمرات از آزمودنی ها (N۳۵۸=) در این آزمون را با پرسشنامه افسردگی بک و پرسشنامه سلامت عمومی مورد بررسی قرار دادند که با پرسشنامه افسردگی بک۲۰/۷۳= و پرسشنامه سلامت عمومی۲۰/۵۹= بدست آمد. در مجموع نتایج حاکی از اعتبار و روایی مناسب برای مقیاس است (کوباسا، ۱۹۸۸). برای تعیین روایی این مقیاس نخست همبستگی هر عبارت با نمره کل مقوله محاسبه و سپس از روش تحلیل عامل بهره گرفته شد. محاسبه همبستگی هر نمره با نمره کل به جز عبارت ۱۰، همبستگی‌های قابل قبولی را نشان داد. سپس عبارات مقیاس به روش‌های مؤلفه‌های اصلی مورد تحلیل عاملی قرار گرفتند. پیش از استخراج عوامل بر پایه ماتریس همبستگی عبارات، دو شاخص KMO و آزمون کرویت بارتلت محاسبه شدند. مقدار kmoبرابر ۰/۷۷۶ و مقدار خی دو در آزمون بارتلت برابر ۳۱۷/۵۳ بود که هر دو شاخص کفایت شواهد برای انجام تحلیل عامل را نشان داد (میکائیلی، ۱۳۹۲). دراین پژوهش در تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد.

آمارتوصیفی: در قسمت آمار توصیفی با استفاده از شاخص های فراوانی، درصد و نمودار.... به توصیف متغیرهای مورد مطالعه پرداخته خواهد شد.

آماراستنباطی: درقسمت آمار استنباطی به منظورتحلیل داده ها ازضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره به بررسی فرضیات پژوهش پرداخته خواهد شد. برای تحلیل کلیه داده های آماری از نرم افزار SPSS-23 استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

در این بخش نیز با استفاده از شاخص های مرکزی، پراکندگی و نمودار متغیرهای پژوهش مورد توصیف قرار می‌گیرد.

جدول ۱: شاخص‌های مرکزی و پراکندگی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کشیدگی	چولگی	کمینه	بیشینه
سخت‌جانی روانی	۲.۹۵	۰.۵۶	۰.۱۵	۰.۱۳	۱	۴
اعتماد در روابط بین‌فردی	۳.۷۷	۰.۶۴	۰.۱۵	-۰.۲۲	۱	۷

اطلاعات جدول بالا شاخص‌های مرکزی و پراکندگی متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد. همچنین، به منظور بررسی نرمال بودن شکل توزیع متغیرها در این مرحله از نمودار بافت‌نگار (هیستوگرام) استفاده گردید؛ همانطور که از شکل آن پیداست، نرمال در نظر گرفتن متغیرها، معقول به نظر می‌رسد که در بخش بعدی با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف اثبات خواهد شد. البته، لازم به ذکر است که مقدار آماره چولگی و کشیدگی در بازه قرار دارد و این نشان از قابل قبول بودن این مقادیر برای نرمال بودن داده‌های این متغیر می‌باشد.

نرمال بودن داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف (K-S) مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن در جدول زیر منعکس شده است:

جدول۲: خلاصه آزمون کولموگروف-اسمیرنوف

متغیر	آماره‌ی آزمون	Sig.
سخت‌جانی روانی	۰.۵۴۰	۰.۷۰۵
اعتماد در روابط بین‌فردی	۰.۲۷۴	۰.۶۰۸

چنانکه در اطلاعات جدول بالا مشاهده ملاحظه می‌شود، سطح معنی‌داری در همه متغیرها بزرگتر از ۰.۰۵ می‌باشد، به عبارت دیگر شکل توزیع مربوطه نرمال می‌باشد.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

جدول۳: ماتریس همبستگی بین متغیر پیش‌بین با اعتماد در روابط بین‌فردی

		اعتماد در روابط بین‌فردی
سخت‌جانی روانی	سطح معناداری	۰.۰۰۰
	همبستگی	۰.۶۹۳
	سطح معناداری	۰.۰۰۰
	سطح معناداری	۰.۰۰۰

بر اساس اطلاعات جدول بالا، بین متغیر پژوهش در سطح ۰.۰۱ رابطه مثبت و معنی‌داری با «اعتماد در روابط بین‌فردی» وجود دارد، به عبارت دیگر با افزایش آن بر میزان «اعتماد در روابط بین‌فردی» افزوده می‌شود که شدت این رابطه در جدول فوق قابل مشاهده است.

به منظور بررسی رابطه متغیرهای پیش‌بین با «اعتماد در روابط بین‌فردی» در یک مدل، از آزمون رگرسیون خطی چندگانه استفاده شد؛ اما قبل انجام محاسبات، مفروضه‌های این آزمون مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بررسی مفروضه‌ها:

استقلال عبارت خطا: استقلال خطاها با استفاده از آماره دوربین ـ واتسون بررسی شد که این مقدار برابر با ۱.۱۹۰ محاسبه گردید.

دیاگرام پراکنش: چنانکه در نمودار زیر مشاهده می‌شود، رابطه بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک کم و بیش خطی به نظر می‌رسد.

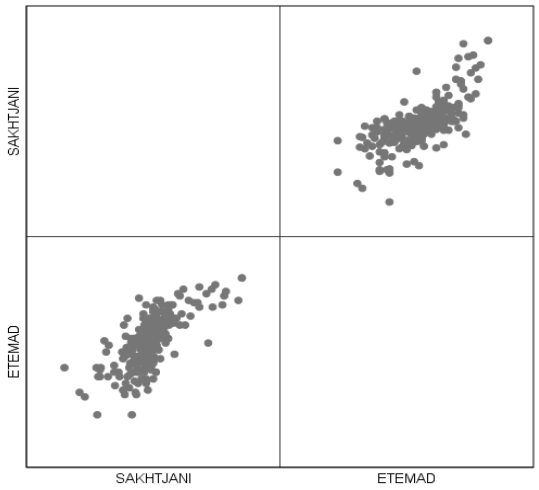

نمودار ۱: دیاگرام پراکنش بین اعتماد در روابط بین‌فردی با سخت جانی روانی

جدول۴: خلاصه آزمون رگرسیون جهت بررسی رابطه بین اعتماد در روابط بین‌فردی با سخت‌جانی روانی

متغیر پیش‌بین	ضریب همبستگی	مجذور ضریب همبستگی	همبستگی تعدیل شده
سخت‌جانی روانی	۰.۶۹۳	۰.۴۸۱	۰.۴۷۸

متغیر ملاک: اعتماد در روابط بین‌فردی

بر اساس اطلاعات جدول بالا، رابطه بین سخت‌جانی روانی با «اعتماد در روابط بین‌فردی» برابر با ۰.۶۹۳ است؛ به عبارت دیگر،

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

این متغیر تقریباً ۴۸ درصد از تغییرات مربوط به «اعتماد در روابط بین‌فردی» را تبیین می‌کند (R۲=۰.۴۸۱). برون‌داد بعدی رایانه تحلیل ضرایب رگرسیون مدل را نشان می‌دهد.

نتیجه‌گیری

هدف اصلی تحقیق، پیش‌بینی اعتماد در روابط بین فردی بر اساس سخت جانی روانی در زنان متاهل است. سخت جانی روانی دارای سه مولفه اساسی شامل کنترل (قابلیت کنترل کردن موقعیت های متنوع زندگی)، تعهد (تمایل به درگیر شدن، برخلاف دور شدن از انجام دادن کاری) و چالش (قابلیت درک این که تغییرات در زندگی چیزی طبیعی است) می‌باشد (هاجبی، امامی، حسین زاده، خاجیان، ۲۰۱۶). اسکوموروفسکی و سودوم (۲۰۱۱) در پژوهش‌های خود نشان داده‌اند که سختجانی روانی، فشارزا بودن حوادث و هم‌چنین برانگیختگی روانی-جسمی حاصل از این حوادث را کاهش می‌دهد و تاثیری مثبت بر سلامت افراد دارد. هسیتاد، اید، لابرگ و بارتون (۲۰۱۱) باور دارند که ویژگی‌های روانشناختی سختجانی از جمله حس کنجکاوی قابل توجه، گرایش به داشتن تجارب جالب و معنادار، ابزار وجود، پرانرژی بودن و این که تغییر در زندگی امری طبیعی است، می‌تواند در سازی فرد با رویدادهای تنیدگی زای زندگی سودمند باشد. فردی که بتواند در چالش‌های زندگی در برابر رفتارهای خود متعهدانه عمل کند و در مقابل فشارهای روانی تاب آورد، به مراتب قابل اعتمادتر از فردی خواهد بود که با ایجاد هر مشکل یا فشاری در زندگی، مانند دریایی پرتلاطم، آشفته میشود و نه تنها رفتار قابل پیشبینی ندارد بلکه مسئولیت آن را نیز نمی‌پذیرد. یکی از فاکتورهای اصلی اعتماد در روابط بین فردی، قابل اتکا بودن است، به این معنا که یک فرد تا چه حد توانایی قابل اتکا بودن در فراهم نمودن نیازها در رابطه را دارد. با توجه به مطالب فوق، می‌توان اینگونه بیان کرد که از آنجایی که فردی با سختجانی روانی فردیست قابل اتکا، می‌توان انتظار داشت که میزان اعتماد به او در روابط بین فردی بالا بوده و قابل پیش‌بینی باشد.

همچنین یکی از وجوه اعتماد گشودگی است، گشودگی، خیابان دوطرف‌های است که افراد داوطلبانه و با طیب خاطر، اطلاعات فردی خود را با دیگران به اشتراک می‌گذارند (گیگ ، ۲۰۰۳). از طرفی امیدواری منجر به این باور می‌شود که اساساً دنیا مکان قابل اعتمادی است (لیو و همکاران، ۲۰۱۳)، در نتیجه فردی که امیدوار است، گشودگی بیشتری به وقایع و افراد دارد. همچنین امیدواری در افراد باعث می‌شود توان بیشتری در رویارویی با مشکلات داشته و نسبت به حل مشکلات و آیندهی پیشرو نگاه مثبتی را تجربه کنند. لذا این افراد واکنش بهتری را نسبت به دیگران و رفتار آنان داشته و وقایع را با دید مثبت می‌نگرند، می‌توان اینگونه عنوان کرد که امیدواری میتواند وجه دیگری اعتماد در روابط را نیز تامین کند، وجه شایستگی، این وجه یک مبنای ذهنی است که احتمال واکنش همراه با اعتماد، نسبت به دیگران را افزایش یا کاهش می‌دهد (اسمیت و شوهو ، ۲۰۰۷). پرواضح است که فردی با انرژی مثبت و نگاه امیدوارانه، نسبت به کسی که همه چیز را سیاه و تاریک برآورد می‌کند، شایستگی بیشتری برای اعتماد دارد.

در تبیین این یافته از پژوهش می‌توان گفت که ازدواج از مهم‌ترین مسائل در زندگی بشر است، از این رو، رغبت و نگرش به ازدواج به عنوان یک رابطه طولانی به شدت حائز اهمیت است، زیرا می‌تواند پیامدهای شادکامی، رضایت از زندگی، سلامت و بهزیستی روانی را در پی داشته و بر موفقیت یا شکست فرد تاثیر گذارد.

منابع

اسماعیلپور، خلیل؛ خواجه، وجیهه و مهدوی، نفیسه .(۱۳۹۲). پیشبینی رضایت زناشویی همسران بر اساس باورهای ارتباطی و مهارت‌های ارتباطی. خانواده پژوهی، (۹)۳: ۲۹-۴۴.

اصغری ابراهیم آباد، محمدجواد و ممی‌زاده، محمد. (۱۳۹۷). نقش انعطاف‌پذیری روانشناختی و سرسختی روانشناختی در تبیین بهزیستی روانشناختی سربازان. مجله پژوهش‌های روان شناسی بالینی و مشاوره، ۱ (۴)، ۵۱-۳۷.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

بالان، عادل زاهد؛ حسینی شورابه، مریم؛ پیری کامرانی، مرضیه و دهقان، مریم. (۱۳۹۵). مقایسه رضایت زناشویی، تعارض زناشویی و بخشش در زوجین عادی و در حال طلاق. دو فصلنامه آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی‌سازی خانواده، ۱ (۲)، ۸۴-۷۴.

بلقان آبادی، مصطفی؛ حسن آبادی، حسین و اصغری نکاح، سیدمحسن. (۱۳۹۱). تأثیر زوج درمانی مثبت‌نگر بر امیدواری مادران کودکان با نیازهای ویژه. فصلنامه یافته‌های نو در روانشناسی، ۷ (۲۱)، ۱۲۱-۱۱۳.

بهشتیمهر، امیدعلی .(۱۳۹۴). نقش پیش‌بینی کننده جهت‌گیری زندگی با میزان اعتماد در روابط بین فردی و خودکارآمدی در پرستاران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم‌تربیتی و روانشناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

پاییزه، پروانه. (۱۳۹۱). اثربخشی آموزش مفاهیم واقعیت درمانی بر افزایش امیدواری فرزندان دختر جانبازان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

پورشهریاری، مه‌سیما و قنبری، حمیده. (۱۳۹۵). سبک‌های شوخ طبعی، هوش هیجانی و کفایت اجتماعی در دانشجویان. فصلنامه اندیشه‌های نوین تربیتی، ۱۲ (۳)، ۹۸-۷۵.

جبلی، محمد .(۱۳۹۶). بررسی تاثیر رفتار فرصت‌طلبانه عرضه‌کننده بر عملکرد مالی و غیرمالی سازمان با نقش میانجی اعتماد بین فردی و اعتماد بین سازمانی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس

علی‌بخشیان، انسیه و یزدان‌بخش، علی‌اصغر .(۱۳۹۹). کارکردهای اعتقادات دینی در شکل‌گیری و استحکام اعتماد بین فردی در خانواده، کنفراس بین‌المللی پژوهش‌های نویت در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی

علیزاده اقدم، محمدباقر. (۱۳۹۱). بررسی میزان امید به آینده در بین دانشجویان و عوامل موثر بر آن. جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۳ (۴)، ۲۰۶-۱۸۹.

علی‌مرادی، سمانه. (۱۳۹۲). اثربخشی گروه درمانی شناختی رفتاری بر امیدواری و احساس تنهایی زنان مطلقه. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه سمنان.

عیادی‌سالاری، ناهید؛ حاجی‌علیزاده، کبری؛ زارعی، اقبال و محمدی، کوروش .(۱۳۹۹). مقایسه اثربخشی گروهی تصمیم‌گیری مجدد و چشم‌انداز زمان بر اعتماد میان‌فردی، رغبت به ازدواج، ترس از صمیمیت و امیدواری در دختران بی‌اعتماد به جنس مقابل شهر بندرعباس، علوم روانشناختی، ۱۹(۹۴)

فراهانی، زهرا .(۱۳۹۷). پیش‌بینی اعتماد بین فردی بر اساس خودشیفتگی و نقش‌های جنسیتی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

فیشل، روبرت. (۱۳۸۷). در ۲۱ روز زندگی ات را تغییر بده. ترجمه نرگس حیدری. تهران: نشر دانژه.

قدم پور، عزت الله؛ رادمهر، فرناز و حیدریانی، لیلا. (۱۳۹۵). مقایسه میزان کفایت اجتماعی، خودکارآمدی و بهزیستی روانی در دانش آموزان نابینا، ناشنوا و عادی. پژوهشنامه مددکاری اجتماعی، ۹ (۴)، ۲۶۰-۲۰۱.

کدیور، پروین. (۱۳۹۰). روانشناسی تربیتی. تهران: سمت.

کریمی، یوسف. (۱۳۹۰). روان شناسی اجتماعی. تهران: ارسباران.

کرین، کریستوفر، ویلیام. (۱۳۹۲). نظریه های رشد، مفاهیم و کاربردها. ترجمه علیرضا رجایی، غلامرضا خویی نژاد. تهران :رشد.

Anderson, V., Beauchamp, M. H., Yeates, K. O., Crossley, L., Ryan, N., Hearps, S. J., & Catroppa, C. (2017). Social competence at two years after childhood traumatic brain injury. Journal of neurotrauma, 34(14), 2261-2271.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

Arima, Y. (2017). Studying hardness meter spring strength to understand hardness distribution on body surfaces. Journal of Acupuncture and Meridian Studies.

Arshadi, N. and Piriayi, S. (2012). Employee's trust propensity, supervisor's trustworthiness and interpersonal trust as antecedents of workplace deviance. Journal Care Organization Counsel, 4: 83-100

Bernardo, A. B. (2010). Extending hope theory: Internal and external locus of trait hope. Personality and Individual Differences, 49(8), 944-949.

Camm, A. J. (2017). Hopes and disappointments with antiarrhythmic drugs. International Journal of Cardiology, 237, 71-74.

Fischer, S., Bessert-Nettelbeck, M., Kotrschal, A., & Taborsky, B. (2015). Rearing-group size determines social competence and brain structure in a cooperatively breeding cichlid. The American Naturalist, 186(1), 123-140.

Gage, CQ. (2003). The meaning and measure of school mindfulness: An exploratory analysis. Colombus, Oh: Ohio state university.

Gilchrist, L. D. (2017). Social competence in adolescence. In Behavioral methods in social welfare (pp. 61-80). Routledge.

Gradinger, P., Yanagida, T., Strohmeier, D., & Spiel, C. (2015). Prevention of cyberbullying and cyber victimization: Evaluation of the ViSC Social Competence Program. Journal of School Violence, 14(1), 87-110.

Gradinger, P., Yanagida, T., Strohmeier, D., & Spiel, C. (2016). Effectiveness and sustainability of the ViSC Social Competence Program to prevent cyberbullying and cyber-victimization: Class and individual level moderators. Aggressive behavior, 42(2), 181-193.

Gucciardi, D. F. (2017). Mental Toughness: Progress and Prospects. Current Opinion in Psychology, 16, 17-23.

MacLachlan, R. A., Becker, B. C., Tabarés, J. C., Podnar, G. W., Lobes Jr, L. A., & Riviere, C. N. (2012). Micron: an actively stabilized handheld tool for microsurgery. IEEE Transactions on Robotics, 28(1), 195-212.

Massey G. R., Wang, P. Z. & Kyngdon, A. S. (2019). Conceptualizing and modeling interpersonal trust in exchange relationships: The effects of incomplete model specification, Industrial Marketing Management, 76: 60-71

Snyder, C. R. (2000). The past and possible futures of hope. Journal of Social and Clinical Psychology, 19(1), 11-28.

Sparks, L. A., Trentacosta, C. J., Owusu, E., McLear, C., & Smith-Darden, J. (2018). Family cumulative risk and at-risk kindergarteners' social competence: the mediating role of parent representations of the attachment relationship. Attachment & human development, 20(4), 406-422.

Tynjälä, P., Virtanen, A., Klemola, U., Kostiainen, E., & Rasku-Puttonen, H. (2016). Developing social competence and other generic skills in teacher education: applying the model of integrative pedagogy. European Journal of Teacher Education, 39(3), 368-387.

Veiga, G., de Leng, W., Cachucho, R., Ketelaar, L., Kok, J. N., Knobbe, A., ... & Rieffe, C. (2017). Social competence at the playground: Preschoolers during recess. Infant and Child Development, 26(1), e1957.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

Wang, H., Zhang, Y., Sun, L. (2020) The effect of workplace violence on depression among medical staff in China: the mediating role of interpersonal trust, Research Square; 2020. DOI: 10.21203/rs.3.rs-19254/v1.

Whalon, K. J., Conroy, M. A., Martinez, J. R., & Werch, B. L. (2015). School-based peer-related social competence interventions for children with autism spectrum disorder: A meta-analysis and descriptive review of single case research design studies. Journal of autism and developmental disorders, 45(6), 1513-1531.

Williams, M. L. (2012) "*Romantic Love Communication: Examination of Equity and Effects on Relational, Sexual, and Communication Satisfaction*". Ohio, Kent State University

Zarei, S., Farahbakhsh, K. and Esmaeili., M. (2011). Determination of the distinctive contribution, trust, shame and guilt in predicting marital adjustment. Knowledge and Research in Applied Psychology. 12(3): (row 45), 51-63

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]

فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۷، شماره ۱۱، زمستان سال ۹۹

Predicting trust in interpersonal relationships based on psychological hardship in married women

Abstract:
The aim of this study was to predict trust in interpersonal relationships based on psychological hardship in married women. The statistical population of this study was all married women in Tehran in 1398. According to Klein (2005) formula, the sample size was 250 people and was sampled purposefully and voluntarily. The main data of this study were obtained using the questionnaires of trust in the revised interpersonal relationships of Rampel and Holmes (1986), Flenner (2002) social adequacy. Descriptive statistics (central indices, dispersion) and inferential statistics of Pearson correlation coefficient and multivariate regression were used in data analysis. The results of the research through correlation and regression tests indicate that social adequacy, psychological hardship and hope are predictors of trust in interpersonal relationships in married women.
Keywords: trust in interpersonal relationships, psychological hardship, control

[Downloaded from jnip.ir on 2026-09-13]